

Nr 156

Utlåtande i anledning av motioner om rationalisering av undervisningsväsendet.

(2:a avd.)

I de likalydande motionerna I: 49 av herr *Nyman m. fl.* och II: 66 av herrar *Källstad* och *Westberg* har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär en samlad översyn av rationaliseringsmöjligheterna inom undervisningsväsendet med förslag om åtgärder.

Utskottet har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttranden över motionerna från skolöverstyrelsen och universitetskanslersämbetet.

Skolöverstyrelsen hänvisar i sitt yttrande till den tryckta sammanfattning av överstyrelsens förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1968/69, vilken i augusti 1967 publicerats som ett specialnummer av Aktuellt från skolöverstyrelsen. I denna anför överstyrelsen först vissa principiella synpunkter på utgiftsprioriteringen och behandlar därefter olika rationaliseringsåtgärder, först inom undervisningen, där ett av de mera centrala projekten är den pågående översynen av grundskolans läroplan. Vidare berörs läroplansöversynerna för gymnasium, fackskola och yrkesskola samt rationaliseringsåtgärder beträffande läromedel. En betydande uppmärksamhet ägnas rationaliseringsåtgärder på det skolorganisatoriska fältet t. ex. frågan om klasstorleken i grundskolan, planeringen för det gymnasiala skolstadiet m. m. På skolbyggnadsområdet redovisas en rad åtgärder och uppslag med rationaliseringssyfte. Avslutningsvis behandlas bl. a. anslagsteknik och statsbidragssystem ur rationaliseringssynpunkt.

Universitetskanslersämbetet hänvisar till den tryckta sammanfattning av ämbetets anslagsframställning för nästa budgetår, vilken utgivits som nr 3 i kanslersämbetets skriftserie. Under rubriken Pedagogiskt utvecklingsarbete redovisas i denna först vissa allmänna synpunkter, varefter utvecklingen på hjälpmedelsområdet behandlas. Vidare berörs frågor om kursverksamhet, om mätning av studieresultat och studieeffektivitet och om studierådgivning. Även kanslersämbetet tar — under rubriken Försöksverksamhet med friare anslagsdisposition — upp anslagstekniska frågor. Bland rationaliseringsprojekt i övrigt nämns användningen av ADB i administrationen och i bibliotek, frågor rörande fastighetstjänst, verkstadstjänst och försöksdjursverksamhet samt slutligen en utredning rörande terminssystemet.

Utskottet är helt ense med motionärerna om vikten av att man strävar efter en fortlgående rationalisering inom undervisningsväsendet. Av de ytt-randen, som avgivits över motionerna, framgår också att både universitets-kanslersämbetet och skolöverstyrelsen ägnar mycket stor uppmärksamhet åt hithörande frågor. De tryckta inledningarna till de båda ämbetsverkens anslagsframställningar för nästa budgetår innehåller utförliga redovis-ningar för pågående rationaliseringsverksamhet och man torde kunna räkna med att motsvarande redovisningar kommer att lämnas även i kom-mande anslagsframställningar. Motionärernas önskemål om en samlad över-syn av rationaliseringsmöjligheterna inom undervisningsväsendet synes därför i sak vara beaktade. Utskottet vill emellertid understryka vikten av att myndigheterna på olika nivåer inom undervisningsväsendet ständigt håller rationaliseringsaspekten aktuell för sig och söker sig framåt i olika riktningar. I vissa fall torde rationaliseringsåtgärder, som antytts av äm-betsverken, vara av den natur, att riksdagens medverkan erfordras för de-ras genomförande, exempelvis åtgärder som syftar till en rörligare anslags-disposition än som nu är medgiven eller åtgärder som avser att i vissa fall ge kommunerna andel av uppkommande rationaliseringsvinster. Utskottet anser sig kunna förutsätta att Kungl. Maj:t överväger dessa och liknande frågor och i den mån riksdagens medverkan erfordras framlägger förslag. Vad utskottet sålunda anfört i anledning av motionerna synes av riksdagen böra ges till känna för Kungl. Maj:t.

Utskottet hemställer

att riksdagen i anledning av motionerna I: 49 och II: 66
i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad utskottet an-
fört.

Stockholm den 14 november 1967

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Närvarande: se under utlåtandet nr 158.